

TURQUAS PROJESİ

IMPLEMENTATION AND SUSTAINABILITY OF EHEA REFORMS IN TURKISH HIGHER EDUCATION SYSTEM

TÜRK YÜKSEKÖĞRETİM SİSTEMİNDE AVRUPA YÜKSEKÖĞRETİM ALANI REFORMLARININ UYGULANMASI VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ

2 & 3. BÖLGESEL TOPLANTILAR

**TÜRKİYE YETERLİLİKLER ÇERÇEVELERİ: TYÇ ve TYYÇ;
YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA TYYÇ'NİN
UYGULANMA DÜZEYİ**

03-04 Mayıs 2018, Ankara

İÇERİK

- ✧ Ulusal Yeterlilikler Çerçevesleri
  - ✧ Dünya ve Avrupa'daki Yeterlilikler Çerçevesleri
- ✧ Türkiye Yeterlilikler Çerçevesleri
  - ✧ TYYÇ, TYÇ
- ✧ Yükseköğretim Kurumlarımızda TYYÇ'nin Uygulanmasına Yönelik Durum Analizi (2014 & 2017)
- ✧ Soru-Cevap

ULUSAL YETERLİLİKLER ÇERÇEVELERİ

(Nedir?; Tanımlar)

3

Uluslararası Çalışma Örgütü (İLO; 2006):

“Öğrenmenin gerçekleştiğini, öğrenciler tarafından belirli bilgi ve beceri standartlarının başarıldığını ve uygulanabildiğini onaylayan belgelerdir.”

Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD, 2007):

“Yeterlilik, kişinin bilgi, beceri ve/veya daha geniş yetkinlikleri belirli standartlarda öğrendiğinin yetkin bir otorite tarafından belirlenmesi halinde kazanılır. Öğrenmenin standardı, bir ölçme-değerlendirme süreciyle veya bir öğrenme programının başarıyla tamamlanmasıyla onaylanmış olur. Yeterliliğin öğrenimi ve değerlendirilmesi, eğitim programı sırasında ve/veya işyeri deneyimi sırasında gerçekleşebilmektedir. Bir yeterlilik, bir mesleğin icrası için verilen resmi yetki de olabilmektedir.

Avrupa Parlamentosu ve Konseyi (2008):

“Yetkili bir otorite tarafından bireyin öğrenme kazanımlarını belirli standartlara göre başardığının belirlenmesi halinde elde edilen, bir değerlendirme ve geçerlilik kazandırma sürecinin resmi kazanımıdır.”

Asya-Pasifik Ekonomik İşbirliği (APEC; 2009):

“Ulusal Yeterlilik Çerçevesi, yeterliliklerin öğrenme kazanımlarından oluşan seviyelerde özel kriterlere göre sınıflandırılması için bir araçtır.”

ULUSAL YETERLİLİKLER ÇERÇEVELERİİ (Kronoloji)

4

- Yeni Zelanda, “Ulusal Yeterlilik Çerçevesi” ifadesini resmi olarak kullanan ilk ülkedir. Yeni Zelanda’yı Avustralya, Güney Afrika, İskoçya ve İrlanda izlemiştir (1983-2003).
- Bologna Süreci (2005): Avrupa Yükseköğretim Alanı Ulusal Yeterlilikler Çerçevesi: EHEA Ülkeleri (48 ülke)
- AB Yaşam Boyu Yeterlilikler Çerçevesi (2008): AB, AB Ekonomik Birliği ve aday ülkeler
- Günümüzde Dünya’da 150’nin üzerinde ülke kendi Ulusal Yeterlilikler Çerçevesini geliştirmiş veya geliştirme aşamasındadır.

turquasproject.yok.gov.tr

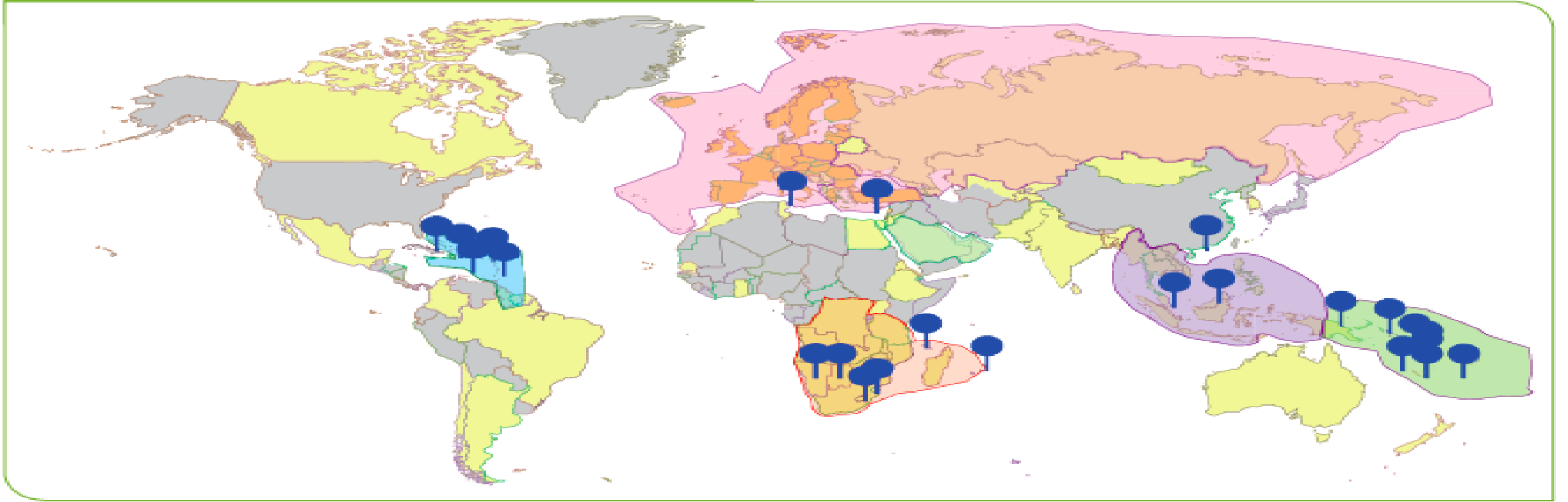

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

ULUSAL YETERLİLİKLER ÇERÇEVESİ (Küresel Yayılım)

5

The EQF and Qualifications Frameworks Worldwide

- Country colour:** Yellow – Planning, developing or implementing a NQF; Orange – the 31 countries that are part of the EQF process; Grey – countries that are not developing an NQF
- Cloud colour:** Pink - countries that are part of the Bologna process; Red - countries that are part of the Southern African Development Community; Light blue - countries that are part of the Caribbean Qualifications Framework; Purple - countries that are part of ASEAN
- Blue balloons:** 32 countries that are part of the Transnational Qualifications Framework of the Commonwealth.

ULUSAL YETERLİLİKLER ÇERÇEVESİ (Sınıflandırma)

6

İletişimci (Communicational) Çerçeveler:

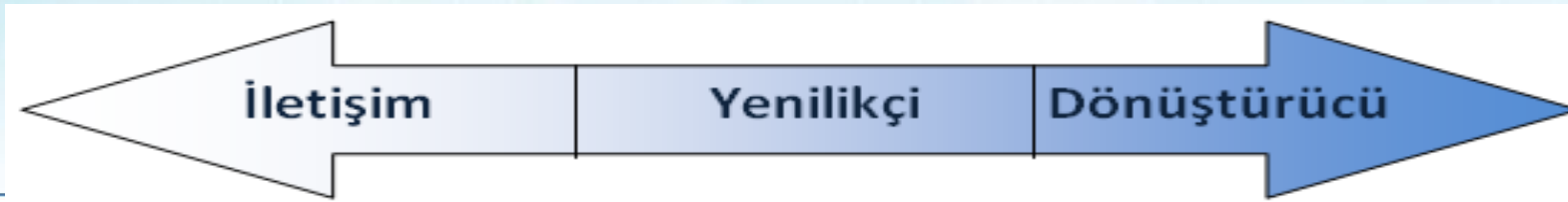
Mevcut eğitim ve öğretim sistemini başlangıç noktası olarak kabul etmekte olan; sistemi daha şeffaf ve anlaşılır kılmayı, genellikle modernleştirmeyi, tutarlılığını artırmayı, erişimi özendirmeyi ve programlar arası ilerleme ve transfer fırsatlarına dikkat çekmeyi amaçlayan çerçevelerdir.

Düzenleyici (Reforming) Çerçeveler:

Mevcut sistemi başlangıç noktası kabul eden ancak kaliteyi iyileştirme, tutarlılığı artırma, eğitim sunumu sırasındaki eksiklikleri giderme veya hesap verme sorumluluğunu artırma yoluyla mevcut sistemi geliştirmeyi amaçlayan çerçevelerdir. Genellikle yasal ve düzenleyici role sahiptirler.

Dönüştürücü (Transformational) Çerçeveler:

Gelecek için önerilen bir sistemi başlangıç noktası olarak kabul eden, kazanım-odaklı yeterliliklerin tanımlanacağı ve eğitimin sunulma şekline belirgin bir atıfta bulunulmayacak bir sistem tanımlayan çerçevelerdir. Genellikle bu amacı gerçekleştirmek için yeterliliklerin mevcut standartlardan, kurumlardan ve eğitim programlarından bağımsız olarak belirlenmesini sağlayan öğrenme kazanımları kullanılmaktadır.

turquasproject.yok.gov.tr

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

YETERLİKLER ÇERÇEVELERİ (Şemsiye/Referans Çerçevesler)

AVRUPA:

- Avrupa Yükseköğretim Alanı için Yeterlilikler Çerçevesi (*The overarching framework for qualifications of the EHEA*): “QF - EHEA”: Bologna Süreci-Bergen Kararı, 19-20 Mayıs 2005: Sadece yükseköğretim yeterlilikleri için geliştirilmiştir.)
- Yaşam Boyu Öğrenim için Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi (*European Qualifications Framework for Lifelong Learning*): “EQF-LLL”: Avrupa Parlamentosu ve Konseyi 23 Nisan 2008: Formal, informal ve yaygın öğrenme yolları ile kazanılmış, İlk, orta ve yükseköğretim düzeyinde mesleki eğitim de dahil olmak üzere tüm yeterlilikleri kapsamaktadır.)

DİĞER:

- Karayipler Topluluğu Yeterlilikler Çerçevesi (2002)
- Güney Afrika Yeterlilikler Çerçevesi (2005)
- Güneydoğu Asya Ülkeleri Birliği (ASEAN, 2007)

REFERANS VE ULUSAL YETERLİLİKLER ÇERÇEVELERİ

Referans Yeterlilikler Çerçevesi
(Örn.: QF-EHEA & EQF)

Ulusal Yeterlilikler Çerçevesi
(Örn.: TYÇ, Ireland NFQ)

Alana/Sektöre Özgü Yeterlilikler
(Örn.: TYYÇ Temel Alan Yeterlilikleri)

Program Eğitim Hedefleri & Çıktıları

Ders Programı & Ders Öğrenme Çıktıları

UYGULAMA

KALİTE GÜVENCESİ

ULUSLARARASI
TANINMA/ŞEFFALIK & BEKLENEN
DİĞER ÇIKTILAR

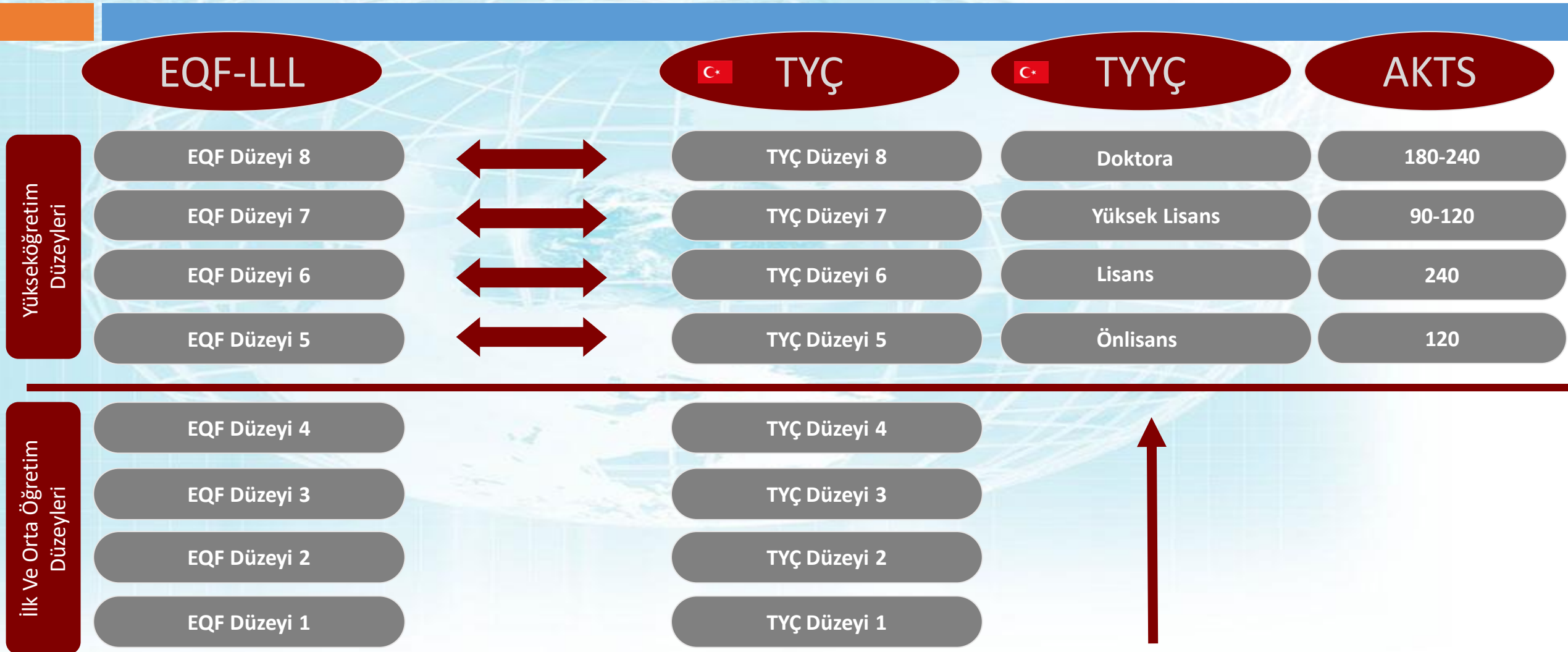

TÜRKİYE YETERLİLİKLER ÇERÇEVELERİ (TYÇ, TYYÇ) (Kronoloji)

- Mesleki Eğitim ve Öğretim Sistemini Güçlendirilmesi Projesi (MEGEP, 2002-2007)
- Dokuzuncu Kalkınma Planı (2007-2013)
- Onuncu Kalkınma Planı (2014-2018)
- MEB Hayat Boyu Öğrenme Strateji Belgesi (2007-2013)
- **Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi (TYYÇ); (YÖK & Yükseköğretim Kurumları, 2006-2010)**
- Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi (TYÇ); (MYK, MEB, YÖK ve Diğer Paydaşlar, 2008-2018)
- TYYÇ'nin yükseköğretim kurumlarında uygulanmaya başlanması (2010-hde.)
- TYÇ'nin Bakanlar Kurulu kararı ile kabulü (2015)
- TYÇ ve TYYÇ'nin Avrupa Şemsiye Yeterlilikler Çerçevesi (EQF-LLL & QF-EHEA) referanslanması (2017)
- TYÇ Kalite Güvencesi Yönetmeliğinin yayınlanması (Mart 2018)

TÜRKİYE YETERLİLİKLER ÇERÇEVELERİ (TYÇ & TYYÇ)

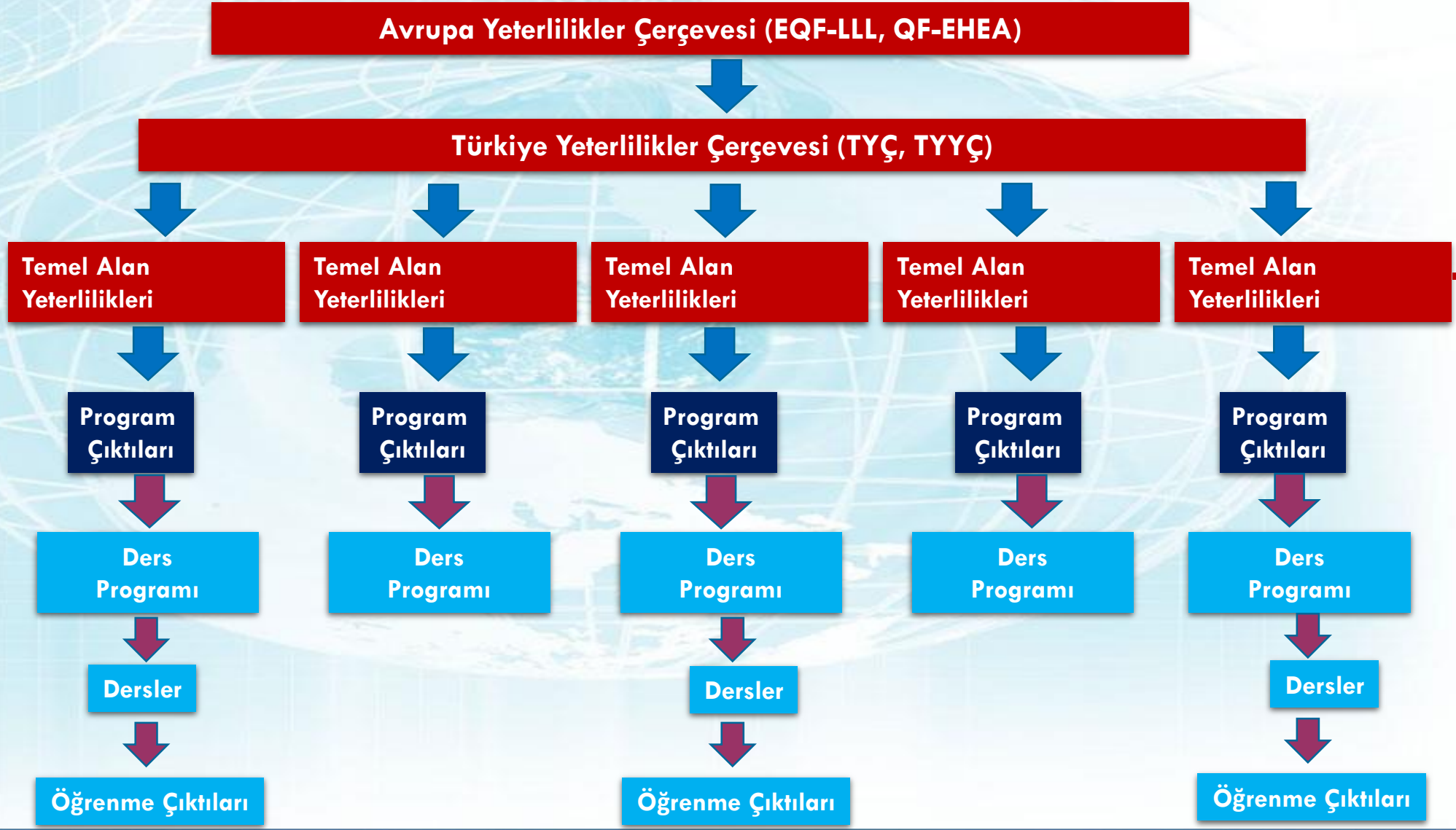
10

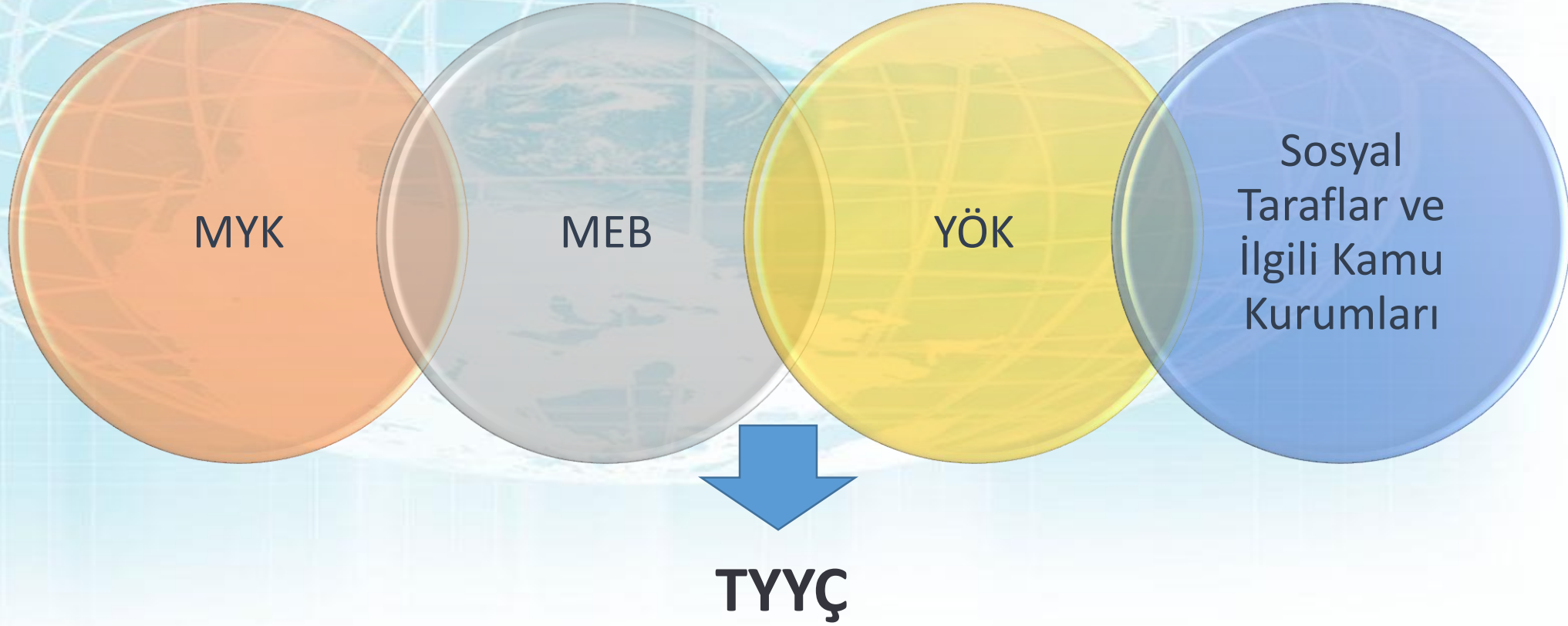
TYYÇ UYGULAMA SÜRECİ

UYGULAMA

KALİTE GÜVENCESİ

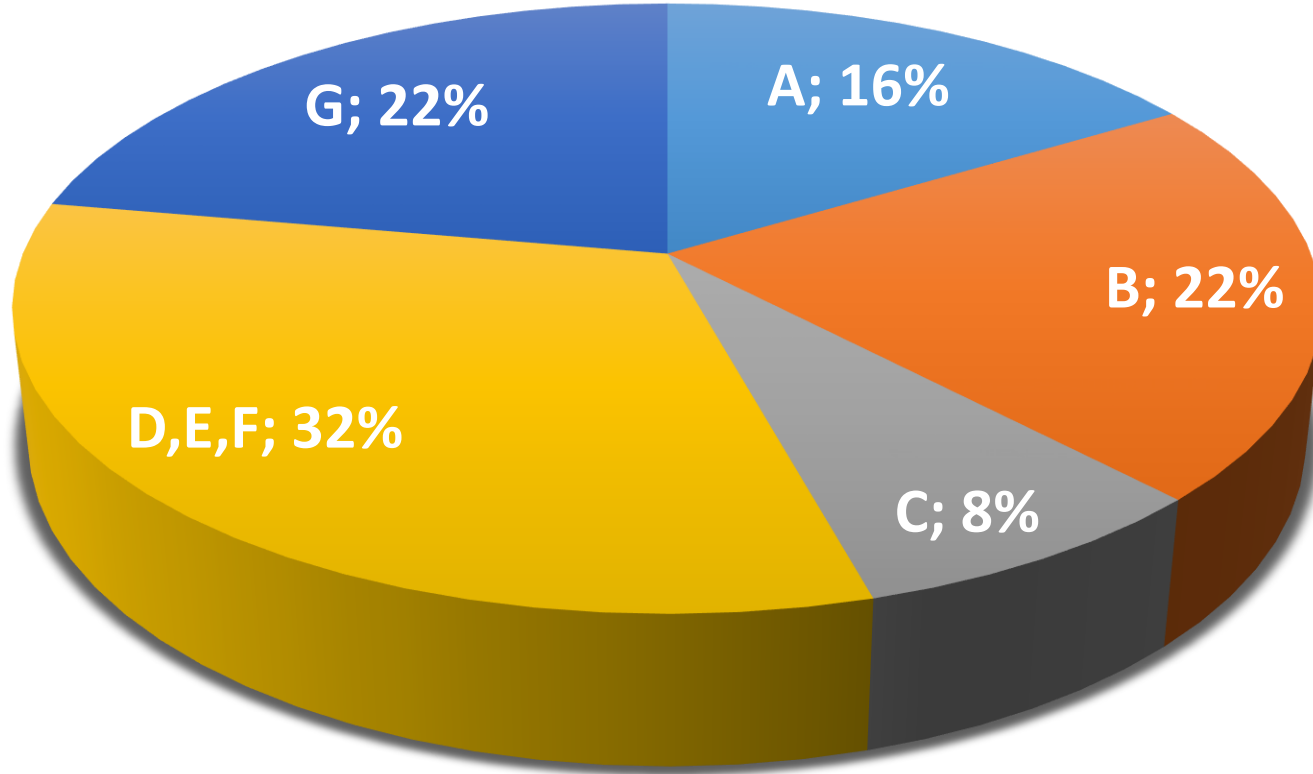
TÜRKİYE YETERLİLİKLER ÇERÇEVESİ (TYÇ)

TYÇ' NİN KAPSAMI

- TYÇ, Türkiye' deki yeterliliklerin sınıflandırılmasını sağlayan tek yapı olarak, kalite güvencesi sağlanmış bütün genel, akademik ve mesleki yeterlilikleri kapsamaktadır. (MEB, YÖK, MYK ve Diğer)
- Türkiye' de iş piyasasında şu anda kullanılmakta olan birçok mesleki yeterlilik MYK aracılığı ile TYÇ' de yer almaktadır.
- Mevcut yeterlilik sistemleri ve çerçeveleri (Milli Eğitim Bakanlığı ve MYK' nın yeterlilikleri ile **TYYÇ**) TYÇ' ye dâhil edilmiştir.
- TYÇ' de yer alacak bütün yeterliliklerin, sorumlu kurumlar MEB, MYK ve YÖK tarafından geliştirilen uluslararası kabul görmüş iç ve dış kalite prosedürlerine göre kalite güvencesi sağlanacaktır.

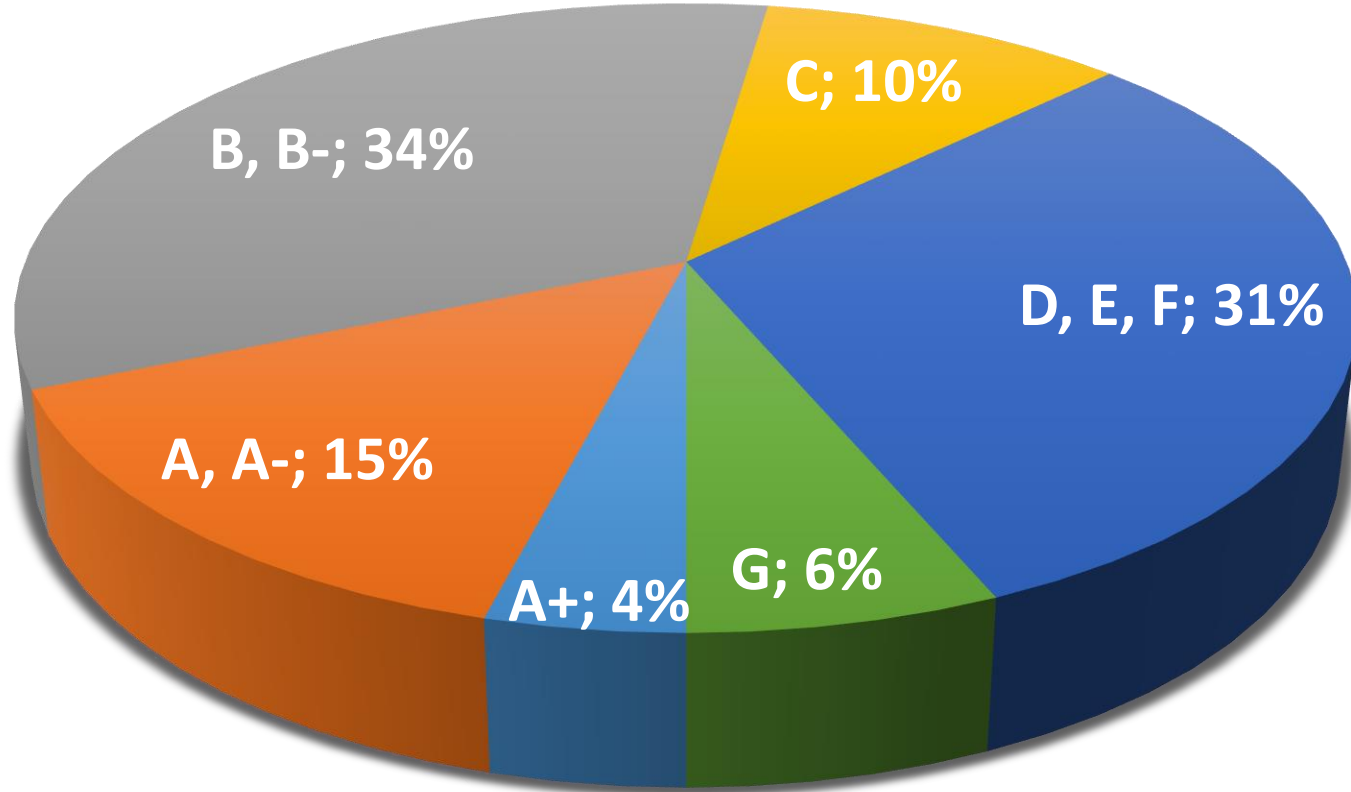
2014 Yılı Değerlendirmesi, 153 Yükseköğretim Kurumu

- İş yüküne dayalı kredi sistemi, PÖÇ'leri belirleme ve TYYÇ ile ilişkilendirme çalışmalarını (Türkçe ve İngilizce) dillerinde tamamlamıştır (A düzeyi)
- İş yüküne dayalı kredi sistemi, PÖÇ'leri belirleme ve TYYÇ ile ilişkilendirme çalışmalarına (Türkçe ve İngilizce) dillerinde henüz başlamıştır (B düzeyi)
- Program yeterliliklerini TYYÇ ile ilişkilendirmiştir (C seviyesi)
- İş yüküne dayalı kredi sistemi, PÖÇ'leri belirleme ve TYYÇ ile ilişkilendirme çalışmalarında önemli ölçüde eksiklikleri bulunmaktadır (D-E ve F seviyeleri)
- İş yüküne dayalı kredi sistemi, PÖÇ'leri belirleme ve TYYÇ ile ilişkilendirme çalışmalarına henüz başlamamıştır (G düzeyi)

2014 yılında 10 Yükseköğretim Kurumu geri bildirimde bulunmamıştır. Ayrıca 2014 yılında eğitim-öğretim faaliyetlerine başlamamış/yeni kurulan 15 Yükseköğretim Kurumu değerlendirmeye alınmamıştır.

2017 Yılı Değerlendirmesi, 172 Yükseköğretim Kurumu

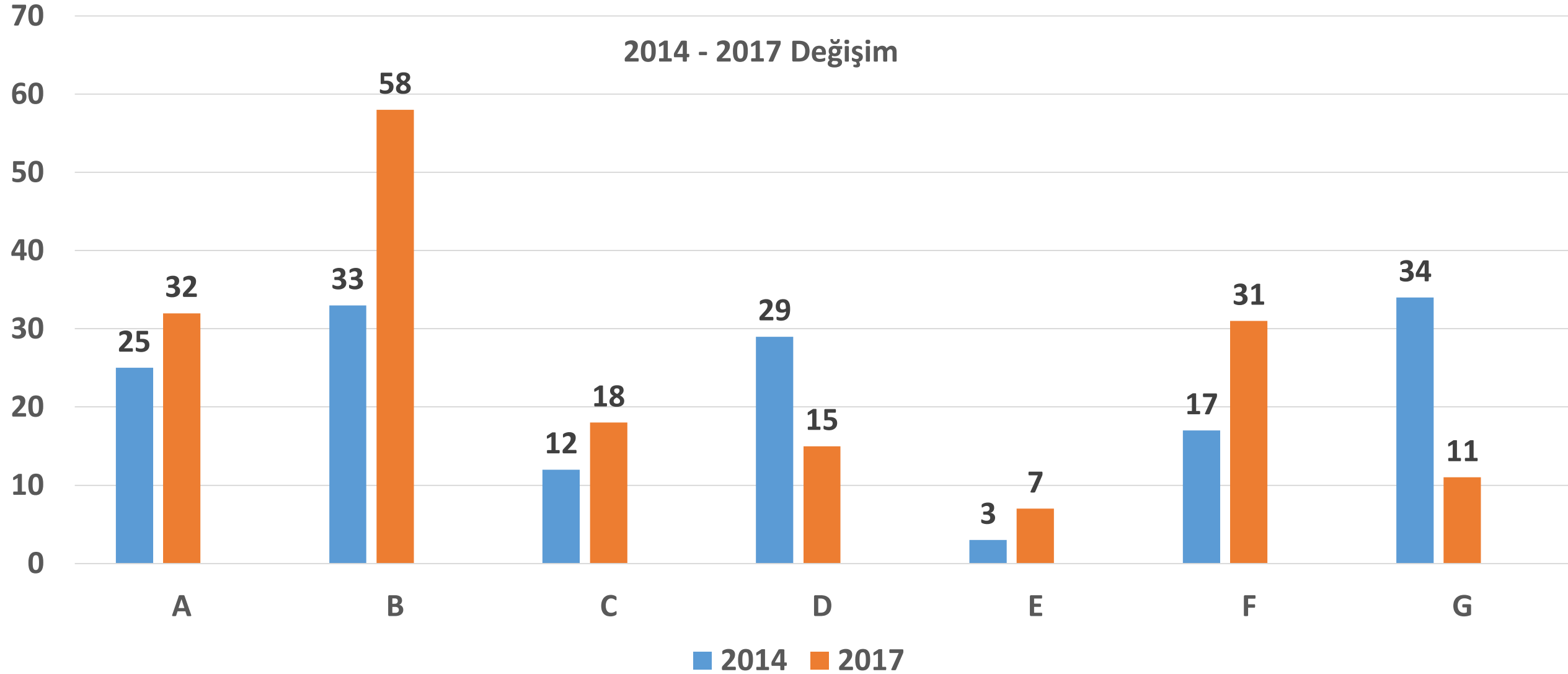

- Her düzeyde program çıktılarını, TYYÇ düzey alan ve tanımlayıcılarını da içerecek şekilde güvence altına alacağı iç ve/veya dış kalite güvencesi çalışmalarına başlamıştır (A+ düzeyi)
- İş yüküne dayalı kredi sistemi, PÖÇ'leri belirleme ve TYYÇ ile ilişkilendirme çalışmalarını (TR ve İNG dillerinde) tamamlamıştır (A düzeyi). Bu çalışmaları sadece bir dilde tamamlamıştır (A- düzeyi).
- İş yüküne dayalı kredi sistemi, PÖÇ'leri belirleme ve TYYÇ ile ilişkilendirme çalışmalarına (Türkçe ve İngilizce dillerinde) henüz başlamıştır (B ve B- düzeyi)
- Program yeterliliklerini TYYÇ ile ilişkilendirmiştir (C seviyesi)
- İş yüküne dayalı kredi sistemi, PÖÇ'leri belirleme ve TYYÇ ile ilişkilendirme çalışmalarında önemli ölçüde eksiklikleri bulunmaktadır (D-E ve F seviyeleri)

2017 yılında 6 Yükseköğretim Kurumu geri bildirimde bulunmamıştır.

2014 ve 2017 Yıllarında Değerlendirme Kriterlerine Göre Üniversite Sayıları

2014 - 2017 Değişim

2014 ve 2017 Yılları Değerlendirmelerinin Karşılaştırılması (Özet Tablo)

	Devlet Üniversitesi	Vakıf Üniversitesi	Toplam
İyileşme Gösteren Üniversiteler	61	32	93
Gerileme Gösteren Üniversiteler	22	17	39
Durumu Değişmeyen Üniversiteler	18	8	26
İlk Kez Değerlendirmeye Giren Üniversiteler	6	8	14
Toplam Değerlendirilen Üniversite	107	65	172

İÇERİK

- ✦ Ulusal Yeterlilikler Çerçevesleri
  - ✦ Dünya ve Avrupa'daki Yeterlilikler Çerçevesleri
- ✦ Türkiye Yeterlilikler Çerçevesleri
  - ✦ TYYÇ, TYÇ
- ✦ Yükseköğretim Kurumlarımızda TYYÇ'nin Uygulanmasına Yönelik Durum Analizi (2014 & 2017)
- ✦ Soru-Cevap